

N:o 32.

Ank. till Riksd. kansli den 5 april 1907, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af 1, 2 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

Genom en den 8 sistlidne februari dagtecknad proposition, n:o 40, hvilken af båda kamrarna blifvit till lagutskottet öfverlämnad, har Kungl. Maj:t, under återopande af propositionen bilagda, i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll föreslagit Riksdagen att antaga här nedan införda förslag till lag angående ändrad lydelse af 1, 2 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

I statsråd den 14 sistlidne december anförde chefen för justitiedepartementet efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet:

»I den lag, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, som utfärdades den 27 juni 1902, stadgas i 3 §, bland annat, att ansökan om rätt att för elektrisk lednings framdragande påfordra afstående eller upplåtande af jord eller lägenhet eller om tillstånd att utföra elektrisk anläggning, som afses i lagens 2 §, skall vara åtföljd af bestyrkt förteckning på ägare och innehafvare af de fastigheter, som äro

*Departements-
chefens yt-
tande.*

belägna på mindre afstånd än 150 meter från ledningen, att, om ansökan ej finnes böra genast afslås, tillfälle att yttra sig öfver ansökningen skall lämnas de kommuner eller municipalsamhällen, inom hvilkas områden ledning skall framdragas, så ock omförmälda ägare och innehafvare af fastigheter, samt att, där ledningen skall inom område, för hvilket byggnadsstadgan för rikets städer icke äger tillämpning, framdragas på mindre afstånd än 150 meter från boningshus eller annan vid gård uppförd byggnad eller från tomtplats eller trädgård, ansökningen icke må mot bestridande af byggnadens, tomtplatsens eller trädgårdens ägare bifallas, utan så är, att annan sträckning för ledningen visas ej kunna utan synnerlig olägenhet användas.

Beträffande dessa bestämmelser har i en resolution, som antogs vid det under september månad 1905 i Stockholm hållna allmänna svenska elektroteknikermötet, uttalats, dels att, då det måste anses uteslutet, att en elektrisk ledning under några omständigheter direkt kunde förorsaka skada på ett afstånd, som nämnvärdt öfverstege ledningens höjd ofvan jord, och det öfver hufvud taget finge anses genom erfarenheten ådaga-lagdt, att de elektriska ledningarnas allmänfara vore jämförelsevis obetydlig, samt ifrågavarande bestämmelser otvifvelaktigt verkade försvarande för erhållande af tillstånd att utföra elektriska anläggningar och därigenom hämmande på elektroteknikens utveckling i Sverige, önskvärdt vore, att, åtminstone för fall då expropriation ej ifrågasattes, nämnda bestämmelser ändrades så, att berörda afstånd fastställdes till högst stolplinjens dubbla höjd öfver marken, dock minst 20 meter, dels ock att, då fråga vore om att med ledning för elektrisk drift utrusta redan befintlig järnväg, som framginge på eget inhägnadt område, undantag borde medgifvas från stadgandet om vissa fastighetsägares hörande, enär ju beträffande sådan anläggning vore tydligt, att annan sträckning för ledningen ej utan synnerlig olägenhet kunde användas.

Elektroteknikermötet uppdrog åt svenska teknologföreningens afdelning för elektroteknik att vidtaga erforderliga åtgärder för ernående af de i berörd resolution uttalade önskemålen; och har afdelningen till fullgörande af detta uppdrag afgifvit en af föreningens styrelse till Eders Kungl. Maj:t öfverlämnad underdånig framställning i ämnet, i hvilken framställning jämväl påpekats, att, därest 3 § i omförmälda lag ändrades i föreslaget syfte, en motsvarande ändring borde vidtagas med afseende å stadgandet i lagens 2 §, att Eders Kungl. Maj:ts tillstånd, som enligt samma § i allmänhet erfordras för utförande af elektriska anläggningar med spänning, öfverstigande 250 volt, icke skall, såvidt angår fall då tillämpning af bestämmelserna i 1 § om expropriation ej ifrågasattes och anläggningen

utföres på egen mark, vara nödigt, därest antingen afståndet från anläggningen till annans vid gård uppförda åbyggnad, tomtplats och trädgård öfverstiger 150 meter eller, om anläggningen skall utföras på mindre afstånd, ägaren det medgifvit.

Sedan utlåtanden öfver omförmälda framställning infordrats från, jämte andra myndigheter, kommerskollegium, hafva, efter anmodan af kollegium, de enligt stadgan den 31 december 1902 om elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring förordnade inspektörer för tillsyn öfver dylika anläggningar afgifvit yttrande i frågan, hvarvid de såsom önskvärda framhållit ytterligare några förändringar i 2 och 3 §§ af 1902 års lag.

Sälunda hafva inspektörerna hemställt, att, då de olägenheter och obehag, som kunde för närboende uppkomma af en ofvan jordytan framdragen ledning, ej kunde förorsakas af en i jorden nedlagd kabel, rätten för ägare af byggnader, tomtplatser och trädgårdar, som vore belägna inom visst afstånd från föreslagen ledning, att under de i 3 § angifna omständigheter genom sitt bestridande förhindra bifall till ansökan om koncession måtte inskränkas att gälla med afseende allenast å luftledning. I öfverensstämmelse härmed borde äfven föreskrifvas, att endast såvidt luftledning användes skulle vid ansökningen fogas förteckning å ägare och innehafvare af andra fastigheter än sådana, som af ledningen berördes, samt tillfälle lämnas ägare och innehafvare af andra än sådana fastigheter att yttra sig öfver ansökningen.

Inspektörerna anse det vidare vara obehöfligt att, då ledning skall framdragas å platser, som äro tätare bebyggda, höra närboende, och föreslå därför beträffande områden, för hvilka byggnadsstadgan för rikets städer är tillämplig, att förteckning skulle företes allenast å dem, som äga och innehafva fastigheter, hvilka af ledningen beröras, samt att endast sådana personer skulle höras öfver gjord ansökning.

Är fråga om införande af elektrisk drift å inhägnad järnväg, bör det, enligt inspektörernas mening, ej vara nödigt att låta de invid järnvägsområdet boende yttra sig i ärendet. I följd häraf behöfde man i detta fall ej heller fordra förteckning å ägare och innehafvare af vissa fastigheter.

Inspektörerna erinra vidare, att den frihet från skyldighet att söka koncession, som, enligt hvad redan nämnts, under viss förutsättning äger rum, gäller endast för det fall, att anläggningen utföres på egen mark, men icke därest marken blifvit af annan frivilligt upplåten, samt att lagens stadgande i detta hänseende tillkommit sälunda, att, sedan Riksdagens första kammare antagit sådan lydelse af 2 § i 1902 års lag, att fri-

het från koncessionstvång skulle under den antagna förutsättningen äga rum i båda ofvannämnda fall, men andra kammaren beslutat att icke i någotdera fallet medgifva koncessionsfrihet, kamrarnas skiljaktiga beslut sammanjämkats så, att frihet från koncessionsplikt skulle förekomma endast om egen mark för anläggningen användes, hvarefter Riksdagens beslut af Eders Kungl. Maj:t godkänts. Inspektörerna tillstyrka nu, att 2 § ändras i enlighet med första kammarens ursprungliga beslut. Därigenom skulle tidsspillan och ganska värdelöst arbete besparas såväl myndigheter som kraftledningsägare; och borde ändringen kunna ske utan olägenhet, då de anläggningar, som blefve befriade från koncessionstvång, oftast vore af mindre utsträckning och det för bibehållande af sådant tvång anförda skäl, att Eders Kungl. Maj:t borde vara i tillfälle att för hvarje särskildt fall meddela eventuellt erforderliga säkerhetsföreskrifter, visat sig beträffande vanliga kraftledningar ej äga någon egentlig giltighet, i det att för dylika anläggningar sällan komme i fråga några bestämmelser utöfver de utförliga föreskrifterna i stadgan om elektriska anläggningar.

En annan af de ändringar, hvarom inspektörerna hemställt, afser bestämmelsen i 2 § om straff för den, som utan Eders Kungl. Maj:ts tillstånd eller i strid emot de vid meddelande af tillstånd gifna föreskrifter utför eller nyttjar koncessionspliktig elektrisk anläggning. Då koncessionsförfarandet i dess nuvarande form måste taga en afsevärd tid i anspråk och den, som behöfde en elektrisk anläggning utförd, i allmänhet icke kunde under denna tid låta arbetena därå anstå, vore det vanligt, att, då koncessionen beviljades, anläggningen vore färdig eller åtminstone under arbete. I betraktande häraf och då någon fara genom elektrisk ström tydligen ej kunde uppstå förrän anläggningen tagits i bruk, funnes ej anledning att med ansvar belägga utförandet af sådana arbeten, hvartill sökanden eljest ägde befogenhet och hvilka ej mera än andra byggnadsarbeten kunde föranleda fara för person eller egendom. Ifrågavarande straffbestämmelse borde alltså ändras så, att den blefve tillämplig allenast på nyttjande af elektrisk anläggning.

De ändringar, inspektörerna i öfrigt föreslagit i 2 och 3 §§ af 1902 års lag, äro hufvudsakligen af redaktionell natur.

Kommerskollegium, som biträdt de flesta af inspektörernas ändringsförslag, har för egen del framhållit önskvärdheten af viss ändring i affattningen af 2 och 3 §§.»

Sedan föredragande departementschefen närmare redogjort för ofvanberörda framställningar samt omförmålt innehållet i de öfver samma framställningar afgifna utlåtanden, anförde departementschefen vidare:

»De nu framställda förslagen till ändringar i 1902 års lag äro föranledda af erfarenheter, som vid lagens tillämpning vunnits. Att dessa ändringar komme att medföra önskvärda lindringar i de ganska betungande villkor, som man vid lagens tillkomst ansett sig böra uppställa med afseende å tillstånd till utförande af elektriska anläggningar och rätt till expropriation för desamma, synes otvifvelaktigt; och, då genom de utlåtanden, som i ärendet afgifvits af myndigheter med teknisk kompetens, torde vara ådagalagdt, att ändringarna kunna genomföras utan att fastighetsägares eller andras rätt och trygghet åsidosättas, anser jag mig böra i hufvudsak tillstyrka de önskade lagändringarna.

Beträffande inskränkning af det fridlysta område, hvarom särskilda föreskrifter finnas i lagen meddelade, har icke någon af de myndigheter, som yttrat sig i ärendet, ifrågasatt sådan inskränkning såvidt angår skyldigheten att tåla expropriation för elektrisk lednings framdragande; vid hvilket förhållande jag ej finner skäl att för närvarande framställa förslag i detta hänseende.

I fråga om sättet för fastställande af det minskade områdets storlek ansluter jag mig till deras mening, som ansett, att afståndet ej borde bestämmas i förhållande till stolplinjens höjd i hvarje särskildt fall utan att ett för alla fall gällande afstånd af 20 meter borde fastställas.

Skall det i sista stycket af lagens 3 § nu intagna stadgande därom, att ansökan om expropriation eller koncession under vissa omständigheter ej må bifallas, erhålla olika innehåll, därest fråga är om expropriation och då koncession begäres, torde stadgandet lämpligen böra till sin ena del flyttas till 1 §, där expropriation behandlas, och till den andra delen till 2 §, som lämnar föreskrifter om koncession.

Med afseende å de undantag från gällande bestämmelser, som skulle medgifvas, då tillämnad anläggning skall utföras inom inhägnadt järnvägsområde, lära dessa eftergifter kunna utan olägenhet utsträckas dels så, att de komme att gälla äfven i fall ändamålet med anläggningen är annat än själfva järnvägens drifvande medelst elektrisk kraft, dels ock därhän, att af de stadganden, som nu förekomma i 3 § af 1902 års lag, å anläggning af nämnda beskaffenhet tillämpas allenast föreskrifterna därom, att vid ansökan om koncession skola fogas plan för företaget, med kostnadsförslag, samt affattning på karta af ledningens sträckning.

Hvad angår det ifrågasatta medgifvandet, att lednings framdragande öfver frivilligt upplåten mark skulle, beträffande frihet från skyldighet att söka koncession, likställas med byggande af ledning å egen mark, lärer ett sådant medgifvande vara ur principiell synpunkt berättigadt. Ej heller bör det möta betänklighet ur säkerhetssynpunkt, då i 3 § af stadgan om

elektriska anläggningar föreskrifves, att den, som vill anlägga elektrisk ledning för belysning eller arbetsöfverföring, skall, då Eders Kungl. Maj:ts tillstånd ej erfordras och ledningen icke till hela sin sträckning faller inom byggnad eller inhägnad gård, göra anmälan hos Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, och de genom nämnda stadga gifna säkerhetsföreskrifter, hvilkas iakttagande, åtminstone hvad angår högspänningsledningar, alltid öfvervakas af inspektörerna, äro tillämpliga äfven å ledning, för hvilken icke erfordras Eders Kungl. Maj:ts tillstånd. För öfrigt torde den utsträckta koncessionsfriheten icke komma att gälla längre ledningar, då man vid framdragande af sådana i allmänhet icke lär kunna undgå att komma i beröring med allmän väg, vattentrafikled eller kronans mark och i följd häraf ledningen blifver koncessionspliktig. De ledningar, för hvilka ifrågavarande lagändring hufvudsakligen blefve af betydelse, kunna antagas vara de talrika s. k. distributionsledningar, hvilka i trakter, som genomlöpas af en högspänningsledning, från denna öfverföra kraft till närbelägna gårdar för drifvande af tröskverk eller andra maskiner eller för belysning eller dylika ändamål.

Af de jämkningar i affattningen af 2 och 3 §§ i 1902 års lag, hvarom hemställan gjorts, anser jag följande böra vidtagas, nämligen *dels* att för betecknande af de byggnader, om hvilka på särskilda ställen i nämnda §§ är tal, städse användes samma uttryck, *dels* ock att ordet 'plan' i 3 § till undvikande af missförstånd, som lär hafva förekommit, utbytes mot 'beskrifning'.»

I enlighet med sålunda angifna grunder har förslag till lag angående ändrad lydelse af 1, 2 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, utarbetats, hvilket förslag sedermera undergått grundlagsenlig granskning i högsta domstolen. Med föranledande af därvid framställda anmärkningar har förslaget där efter i vissa delar jämkats och genom förevarande proposition förelagts Riksdagen till antagande.

Utskottets
yttrande.

Förevarande förslag afser, såsom af föredragande departementschefens ofvan intagna yttrande framgår, att införa följande mera väsentliga förändringar i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar. Vidden af det i lagen bestämda fridlysningsområde af 150 meter från ledningen inskränkes, där ej expropriation ifrågasättes, till 20 meter. Bestämmelsen om att tillstånd till anläggning icke må meddelas mot bestridande af ägare till byggnad, tomtplats eller trädgård, belägna på mindre än det föreslagna afståndet af 20 meter från

planerad ledning, äger ej tillämpning i fall anläggningen skall utföras inom inhägnadt järnvägsområde. Till förmån för sist berörda slag af anläggning är ock befrielse medgifven från den i 3 § eljest stadgade skyldighet att förete karta öfver jord, som för ledning erfordras, samt vissa förteckningar och uppgifter, hvarjämte i §:n meddelad bestämmelse därom, att tillfälle att yttra sig öfver gjord ansökan skall lämnas vissa menigheter samt ägare och innehafvare af fastigheter, ej heller för berörda anläggning gäller. Ofvan omförmälda rätt för ägare af byggnader, tomtplatser och trädgårdar att genom bestridande förhindra bifall till ansökan om koncession inskränkes att gälla med afseende allenast å luftledningar. Den för närvarande i 2 § meddelade straffbestämmelse för den, som utan tillstånd eller i strid mot de vid meddelandet af tillstånd gifna föreskrifter utför eller nyttjar koncessionspliktig elektrisk anläggning, begränsas att gälla blott den, som under angifna förutsättningar nyttjar anläggningen. Den i 3 § 1 mom. omförmälda förteckning å ägare eller innehafvare af fastigheter inskränkes att upptaga blott sådana, som utan att ledningen skall öfver dem framdragas äro belägna på mindre än 20 meter (för närvarande 150 meter) från densamma, och, där ledningen skall framdragas inom område, för hvilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, blott sådana fastigheter, öfver hvilka ledningen skall framgå eller i hvilkas mark den skall nedläggas, under det för närvarande berörda förteckning skall inom sådant område upptaga närmast intill ledningen belägna fastigheter. Slutligen afser propositionen att införa befrielse från den för närvarande stadgade skyldigheten att söka koncession vid ledningar, som framdragas öfver frivilligt upplåten mark. Öfriga föreslagna förändringar äro att betrakta aningen som konsekvenser af de nu omnämnda eller såsom rent redaktionella.

I hvad propositionen sålunda afser inskränkning af det fridlysta området, särskilda lättnader för anläggning inom inhägnadt järnvägsområde afvensom för anläggning med användande af underjordiska kablar, begränsning af straffbestämmelserna i 2 § samt lättnad i afseende å den i 3 § 1 mom. omförmälda förteckning på ägare och innehafvare af vissa fastigheter har utskottet vid granskning icke funnit anledning till anmärkning.

Däremot kan utskottet ej biträda förslaget, såvidt detsamma afser att införa befrielse från den för närvarande föreskrifna skyldigheten att söka koncession vid ledningar öfver frivilligt upplåten mark, hvilka enligt förslaget (§ 2) likställts med ledningar å egen mark. Utskottet vill härvid till en början erinra om denna frågas behandling inom Riksdagen år 1902. Sedan Kungl. Maj:t i proposition till 1902 års Riksdag föreslagit allmän skyldighet att söka koncession vid högspänningsledningar med undantag blott för det fall, då anläggningen till hela sin sträck-

ning förlades inom byggnad eller inhägnad gård eller under jordytan, hemställde majoriteten i det särskilda utskott, som behandlade ifrågavarande proposition, i anslutning till i ämnet väckta motioner, om undantag från koncessionsplikt jämväl i sådana fall, då anläggningen vore afsedd att utföras till hela sin sträckning å eget eller genom godvillig öfverenskomelse upplåtet område, likvisst under iakttagande däraf, att anläggningen ej trädde annans rätt för nära. Vid propositionens behandling i kamrarna blef utskottets hemställan i denna del godkänd af Första, men afslagen af Andra Kammaren. De skäl, som motiverade detta Andra Kammarens beslut, voro — såsom framgår af förhandlingarna i ämnet såväl vid 1902 års riksdag som därförinnan vid 1900 års riksdag — väsentligen följande. Den med ifrågavarande ledningar förenade allmänfara kräde, att från statens sida intet försumrades, hvarigenom berörda fara, hvilken gifvetvis icke förminskades däraf, att ledningen framginge öfver egen eller frivilligt upplåten mark, såvidt möjligt reducerades. Och detta vunnnes säkrast och tillförlitligast genom de med en koncession förbundna villkor och bestämmelser. Genom koncessionsplikt skulle emellertid jämväl ett annat viktigt intresse upprätthållas, det statsekonomiska intresset. Staten borde förbehålla sig rätten att såväl genom uppställande af vissa bestämmelser vid koncessionens meddelande och särskildt dess begränsning till viss tid som genom föreskrifvande af nya, utaf senare uppkomna samhällsbehof dikterade villkor vid en utlupen koncessions förnyande på ett tillfredsställande sätt reglera de viktiga allmänna intressen, som med den elektriska kraftens utnyttjande vore förenade.

Kamrarnas olika beslut sammanjämkades därhän, att frihet från koncessionsplikt inskränktes att äga rum allenast då elektrisk ledning är afsedd att utföras å eget område. Lagen erhöll motsvarande affattning.

Såsom ofvan nämnts, afser nu föreliggande proposition i denna del att införa till hela sin vidd den frihet från koncessionsplikt, som af det särskilda utskottet vid 1902 års riksdag förordades och af Första Kammaren antogs. Skulle en sådan frihet medgifvas, torde det till en början vara all anledning antaga, att de koncessionspliktiga ledningarnas antal blefve synnerligen obetydligt. Det ligger nämligen i sakens natur, hvilket ock bekräftas af erfarenheten, att man söker i möjligaste mån att träffa aftal med jordägarne hellre än att tillgripa expropriation, och skulle man äfven därigenom undgå allt koncessionstvång, komme bemödandena ännu mera att rikta sig på att åstadkomma frivilliga uppgörelser. Att, såsom i propositionen ifrågasatts, låta en sådan tillfällig omständighet, som att ledningen kommer i beröring med allmän väg, vattentrafikled eller kronans mark blifva afgörande för koncessionsplikten, synes utskottet icke

vara riktigt. Ett stadgande om en dylik plikt bör väl bygga på de omständigheter, som verkligen föranlett upptagandet i lagen af koncessions tvång. Ofta måste det också kunna inträffa, särskildt i de norra delarna af riket, att äfven mycket långa ledningar kunna framdragas utan att stöta på dylika hinder.

Utskottet håller före, att de skäl, som voro bestämmande för Riksdagens beslut att förbehålla det allmänna ett väsentligt inflytande på dessa angelägenheter icke genom några som helst sedermera inträffade omständigheter förminskats i betydelse. Att Riksdagen skulle frångå den ståndpunkt, som Riksdagen vid tillkomsten af gällande lag intagit, har utskottet därför som sagdt icke kunnat tillstyrka.

Är anledningen till det ifrågasatta medgifvandet af koncessionsfrihet den att bereda lättnad för krafledningars anläggning, vill utskottet framhålla, att lättnaden ej får köpas på bekostnad af ännu viktigare allmänna intressen samt att med de i öfrigt i propositionen föreslagna bestämmelsernas införande redan högst väsentliga förmåner till underlättande af sådan anläggning erbjudas i förhållande till hvad för närvarande gäller.

Den föreslagna friheten från koncessionsplikt skulle nu, efter föredragande departementschefens yttrande att döma, hufvudsakligen blifva af betydelse för de s. k. distributionsledningarna, hvilka i trakter, som genomlöptes af en högspänningsledning, från denna öfverförde kraft till närbelägna gårdar för drifvande af tröskverk eller andra maskiner eller för belysning eller dylika ändamål. Utskottet föreställer sig dock, att behovet af särskilda föreskrifter med hänsyn till dessa slag af ledningar i väsentlig mån förminskas därigenom att i många fall den från början meddelade koncessionen torde omfatta hela den planerade anläggningen och således äfven sådana distributionsledningar, som ursprungligen varit beräknade, hvarförutom vid mindre sådana ledningar, där spänningen ej öfverstiger 250 volt, koncession ju icke erfordras. Skall hänsyn äfven härutöver tagas till ledningar af ifrågavarande slag, så att de blifva befriade från koncessionstvång, bör detta ske genom en undantagsbestämmelse i själfva lagen. Huruvida ett sådant behof föreligger och på hvad sätt det må kunna lämpligen tillgodoses genom en dylik undantagsbestämmelse, därom har genom den nu framlagda propositionen ej förebragts någon utredning.

Under återopande af hvad sålunda anförts och under erinran därom, att de betänkligheter, utskottet i afscende å den föreslagna ytterligare friheten från koncessionstvång uttalat, berörts jämväl af tre af de i förslagets granskning i högsta domstolen deltagande justitieråd, hemställer utskottet,

att Riksdagen, under förklarande, att ifrågavarande proposition icke kunnat i oförändradt skick godkännas, måtte, i anledning af propositionen, för sin del antaga följande

Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottets förslag.

LAG

angående ändrad lydelse af 1, 2 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

Härigenom förordnas, att 1, 2 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, skola erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Har, för någon orts förseende med belysning eller drifkraft eller för dylikt ändamål eller för beredande af drifkraft åt sådan industriell anläggning, som finnes vara af större betydelse för det allmänna, Konungen pröfvat nödigt, att jord eller lägenhet, som tillhör enskild man, menighet eller inrättning, användes till framdragande af elektrisk ledning, skall hvad för ändamålet erfordras, emot ersättning, afstås eller upplåtas.

Menighet vare dock ej pliktig att inom område, för hvilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, eller inom fastställt hamnområde afstå eller upplåta gata, torg, allmän plats eller vattendrag.

Ej heller vare, där ledningen skall inom område, för hvilket nämnda stadga icke är tillämplig, framdragas på mindre afstånd än ett hundra femtio meter från boningshus eller annan vid gård uppförd byggnad eller tomtplats eller trädgård, som tillhör jordens eller lägenhetens ägare, denne skyldig något afstå eller upplåta, utan så är, att Konungen finner annan sträckning för ledningen icke kunna utan synnerlig olägenhet användas.

Skall enligt hvad i denna paragraf är stadgadt jord eller lägenhet afstås eller upplåtas, äge de i förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866 meddelade föreskrifter motsvarande tillämpning; dock att, där jorden eller lägenheten skall användas för annans räkning än kronans, förhöjning i ersättningen skall äga rum

*Kungl. Maj:ts förslag.**Utskottets förslag.*

med hälften af det belopp, som jämlikt de i nämnda förordning stadgade grunder skall utgå.

2 §.

Vill någon utföra elektrisk anläggning, där största effektiva spänningen öfverstiger två hundra femtio volt, räknadt, om jordledning användes, mellan en ledning och jorden och i annat fall mellan två ledningar, söke Konungens tillstånd till företaget; dock vare sådant tillstånd ej erforderligt, där anläggningen till hela sin sträckning förlägges inom byggnad eller inhägnad gård eller under jordytan, ej heller där anläggning, som icke berör allmän väg eller allmän farled, utföres på egen mark *eller på mark, som af enskild man, menighet eller inrättning afstås eller upplåtes utan att tillämpning af 1 § ifrågasättes*, samt antingen afståndet från ledning, som skall framdragas ofvan jordytan, till boningshus eller annan vid gård uppförd byggnad eller tomtplats eller trädgård öfverstiger tjugu meter eller, om dylik ledning skall framgå på mindre afstånd än nu är sagdt, ägaren sådant medgifvit.

Skall inom område, för hvilket byggnadsstadgan för rikets städer icke äger tillämpning, ledning framdragas ofvan jordytan på mindre afstånd än tjugu meter från byggnad, som ofvan nämnts, eller tomtplats

2 §.

Vill någon utföra elektrisk anläggning, där största effektiva spänningen öfverstiger två hundra femtio volt, räknadt, om jordledning användes, mellan en ledning och jorden och i annat fall mellan två ledningar, söke Konungens tillstånd till företaget; dock vare sådant tillstånd ej erforderligt, där anläggningen till hela sin sträckning förlägges inom byggnad eller inhägnad gård eller under jordytan, ej heller där anläggning, som icke berör allmän väg eller allmän farled, utföres på egen mark samt antingen afståndet från ledning, som skall framdragas ofvan jordytan, till boningshus eller annan vid gård uppförd byggnad eller tomtplats eller trädgård öfverstiger tjugu meter eller, om dylik ledning skall framgå på mindre afstånd än nu är sagdt, ägaren sådant medgifvit.

Skall inom område, för hvilket byggnadsstadgan för rikets städer icke äger tillämpning, ledning framdragas ofvan jordytan på mindre afstånd än tjugu meter från byggnad, som ofvan nämnts, eller tomtplats

*Kungl. Maj:ts förslag.**Utskottets förslag.*

eller trädgård, må, där ej anläggningen skall utföras inom inhägnadt järnvägsområde, tillstånd till anläggningen icke mot bestridande af byggnadens, tomtplatsens eller trädgårdens ägare meddelas, utan så är, att annan sträckning för ledningen visas ej kunna utan synnerlig olägenhet användas.

Tillstånd, hvarom i denna paragraf sägs, må af Konungen meddelas endast för viss tid, ej öfverstigande fyrtio år. Meddelas det sökta tillståndet, föreskrifver Konungen, under förbehåll af enskild rätt, på hvilket sätt och under hvilka villkor anläggningen må utföras och nyttjas.

Hvar, som utan Konungens tillstånd eller i strid emot de vid meddelande af tillstånd gifna föreskrifter nyttjar anläggning, som i denna paragraf afses, straffes med böter från och med tjugufem till och med ett tusen kronor, där ej å öfverträdelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

eller trädgård, må, där ej anläggningen skall utföras inom inhägnadt järnvägsområde, tillstånd till anläggningen icke mot bestridande af byggnadens, tomtplatsens eller trädgårdens ägare meddelas, utan så är, att annan sträckning för ledningen visas ej kunna utan synnerlig olägenhet användas.

Tillstånd, hvarom i denna paragraf sägs, må af Konungen meddelas endast för viss tid, ej öfverstigande fyrtio år. Meddelas det sökta tillståndet, föreskrifver Konungen, under förbehåll af enskild rätt, på hvilket sätt och under hvilka villkor anläggningen må utföras och nyttjas.

Hvar, som utan Konungens tillstånd eller i strid emot de vid meddelande af tillstånd gifna föreskrifter nyttjar anläggning, som i denna paragraf afses, straffes med böter från och med tjugufem till och med ett tusen kronor, där ej å öfverträdelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

3 §.

Ansökan om rätt att för elektrisk lednings framdragande påfordra afstående eller upplåtande af jord eller lägenhet eller om tillstånd att utföra elektrisk anläggning, som i 2 § afses, skall vara åtföljd af fullständig beskrifning öfver det tillämnade företaget, med kostnadsförslag, affattning på karta af föreslagen lednings sträckning och af den jord, som för ledningen erfordras, bestyrkta förteckningar på dels ägare och innehafvare af de fastigheter, öfver hvilka ledningen skall framdragas eller i hvilkas mark den skall nedläggas, dels ock, såvidt ledningen skall framgå ofvan jordytan, ägare

*Kungl. Maj:ts förslag.**Utskottets förslag.*

och innehafvare af de fastigheter, som, utan att ledningen skall öfver dem framdragas, äro belägna på mindre afstånd än tjugu meter från densamma, uppgift på de öfverenskommelser, som blifvit träffade, eller de hinder, hvilka däremot mött, med flera handlingar, som sökanden vill åberopa; dock att, där ledningen skall framdragas inom område, för hvilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, förteckning, som nyss sagts, erfordras allenast såvidt angår fastigheter, öfver hvilka ledningen skall framgå eller i hvilkas mark den skall nedläggas.

Finnes ej ansökan genast böra afslås, lämnas åt de kommuner eller municipalsamhällen, inom hvilkas områden ledning skall framdragas, så ock åt de ägare och innehafvare af fastigheter, som, enligt hvad ofvan nämnts, skola uppgifvas, tillfälle att yttra sig öfver ansökningen, och infordras i öfrigt de ytterligare upplysningar, som för ärendets bedömande må erfordras.

Hvad i denna paragraf är stadgadt om skyldighet att förete karta öfver jord, som för ledning erfordras, samt vissa förteckningar och uppgifter, så ock därom, att tillfälle att yttra sig öfver gjord ansökan skall lämnas vissa menigheter samt ägare och innehafvare af fastigheter, gälle ej beträffande ansökan om tillstånd att utföra anläggning inom inhägnadt järnvägsområde.

Stockholm den 5 april 1907.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.